

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

2020 рік став складним для фінансово-економічної сфери і в усьому світі загалом, і в Україні зокрема. Тривалий карантин призвів до загального зниження бізнес-активності, різкого зменшення попиту на кредити й банківські послуги. Водночас за цей період збільшилася кількість неплатежів за кредитами, що негативно позначилося на доходах банків. За даними Нацбанку, станом на 1 жовтня 2020 року із 74 платоспроможних банків 62 банки були прибутковими та отримали чистий прибуток 40,8 млрд грн, що перекрило збитки 12 банків на загальну суму 3,2 млрд грн. За 9 місяців поточного року прибуток був сформований переважно ПриватБанком (21,3 млрд грн, або 56,6% від усього прибутку) та групою банків з іноземним капіталом, крім російського (9,2 млрд грн) [1]. Такий стан речей ще більше стимулює банки до пошуків ефективних форм взаємодії з клієнтами, де одне з чільних місць належить дистанційному обслуговуванню.

Інтернет-банкінг – це вид дистанційного банківського обслуговування, який стрімко набуває популярності серед вітчизняних користувачів. Від своєї появи кількість споживачів послуг інтернет-банкінгу корелювала з кількістю користувачів Інтернетом. Увесь час ці цифри зростали співвимірно. Поява смартфонів, які полегшили доступ до всесвітньої мережі, стала своєрідним поштовхом для розвитку інтернет-банкінгу. Наразі мобільний та інтернет-банкінг все менше різняться за переліком операцій, що можна отримати з їх допомогою.

Розглянувши сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняного інтернет-банкінгу, можна узагальнити, що переваги розрахунків, проведених у такий спосіб, стали очевидними після істотного підняття комісії за обслуговування в банках та здійснення переказів на користь юридичних осіб, зокрема комунальних платежів, подекуди до 25 грн і вище з кожної квитанції. Завдяки інтернет-банкінгу клієнт може будь-коли, через мережу Інтернет, здійснювати всі ті ж стандартні банківські операції, що й в офісі банку, за винятком операцій із готівкою. Цей вид віддаленого банкінгу значно спрощує та пришвидшує роботу клієнта зі своїми рахунками.

Найпопулярнішими онлайн-послугами серед українців є грошові перекази, оплата рахунків, зокрема комунальних, поповнення мобільного телефону. Динамічно зростає і ринок P2P платежів (миттєвий переказ грошей із картки на картку). Клієнтам зручніше сплатити невелику комісію й переказати кошти на рахунок іншої особи, маючи тільки номер картки й не обтяжуючи себе іншими банківськими реквізитами. Купувати банківські продукти в такий спосіб наразі вигідніше, ніж безпосередньо в установі. Однак експерти сходяться на тому, що зі збільшенням кількості споживачів зміниться й ситуація з нарахуванням комісій, як це є в розвинених країнах, де за додаткові зручності стягується й додаткова, вища плата.

Крім багатьох вигод для клієнтів, інтернет-банкінг також дає суттєві переваги й самим банкам: їхні витрати на транзакції в системі інтернет-банкінгу є нижчими, як порівняти із собівартістю обслуговування у звичайному відділенні; скорочуються витрати на утримання структурних підрозділів і штатних працівників, а також витрати на забезпечення й підкріплення кас готівкою та іноземною валютою; пришвидшуються розрахунки. Усе це в сукупності збільшує прибутковість банку та робить інтернет-банкінг вагомим конкурентним перевагом для тих установ, які його використовують. Тому в сучасних умовах розвиток системи інтернет-банкінгу для вітчизняних банків поступово перетворюється з додаткової послуги на нагальну потребу.

Однак є низка безпекових факторів, які стримують розвиток інтернет-банкінгу в Україні та світі, зокрема досить високий ризик використання щодо клієнтів шахрайських схем. Щоб уникнути цього гальмівного фактора, банки змушені витрачати значні кошти на розробку якісного захисту банківських мереж. Позитивною стороною таких витрат стало одночасне розширення переліку послуг, які пропонуються через інтернет-банкінг.

До банківських ризиків, пов'язаних із використанням систем інтернет-банкінгу, належать: операційний, правовий, стратегічний ризики, ризик втрати ділової репутації і ризик ліквідності. Тому комерційні банки повинні надавати консультаційну допомогу клієнтам інтернет-банкінгу, доводити до їхнього відома інформацію про ці ризики, а також застосовувати увесь можливий комплекс заходів щодо захисту конфіденційної інформації.

Отже, порівнюючи традиційне обслуговування у відділеннях та інтернет-банкінг, поки що мусимо констатувати, що останній залишається в Україні на позиціях додаткового сервісу. Проте, на нашу думку, уже в недалекій перспективі він може перетворитися нову, самодостатню форму існування банків.

Література.

1. Прибутковість банків у 2020 році залишається нижчою, ніж 2019 року – результати 9 місяців. [Електронний ресурс]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/pributkovist-bankiv-u-2020-rotsi-zalishayetsya-nijchoyu-nij-2019-roku--rezultati-9-misyatsiv> (Дата звернення: 29.10.2020).